

សលាកប័ត្រព័ត៌មាន ៖ ការសួរសុខទុក្ខនៅពន្ធនាគារ

ពេលវេលា ៖ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥

ទិដ្ឋភាពរួម ៖ ការរឹតបន្តឹងបែបការិយាធិបតេយ្យនាពេលថ្មីៗនេះបានរារាំងស្ទុះ ម.ស.ម.ក ក្នុងការរៀបចំទស្សនកិច្ចនៅពន្ធនាគារ ដែលធ្វើឲ្យបះពាល់ដល់តួនាទីជាវិជ្ជមានរបស់អង្គការសង្គមស៊ីវិល ក្នុងការគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនៅថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីឃ្លាំមើលទីកន្លែងឃុំឃាំងបង្កើនកិច្ចការពារដល់ជនជាប់ឃុំ និងពង្រឹងតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព។

សេចក្តីផ្តើម

សលាកប័ត្រព័ត៌មាននេះ ផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទូទៅស្តីពីឧបសគ្គដែលមជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (“ម.ស.ម.ក”) បានប្រឈមនាពេលថ្មីៗនេះ ក្នុងការប៉ុនប៉ងរៀបចំទស្សនកិច្ចពន្ធនាគារ ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រដល់ជនដែលសេរីភាពរបស់ពួកគេត្រូវបានដកហូតដោយសារការអនុវត្តសេរីភាពមូលដ្ឋាន។ បើទោះបីជា អង្គការសង្គមស៊ីវិលមានតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការអនុវត្តការងារត្រួតពិនិត្យស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅទីកន្លែងឃុំឃាំងដោយឯករាជ្យយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏រដ្ឋាភិបាលបានរឹតត្បិតក្នុងការចូលទៅពន្ធនាគារជាច្រើនលើកច្រើនសារនាពេលថ្មីៗនេះ។

ម.ស.ម.ក គឺជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឯករាជ្យ មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ ដែលធ្វើការដើម្បីលើកកម្ពស់ និងការពារលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ជាពិសេសសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា។

សាវតារនៃករណី

នៅថ្ងៃទី១៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤ ម.ស.ម.ក បានស្នើសុំការអនុញ្ញាតពីអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធនាគារ ដែលជានាយកដ្ឋានមួយនៃក្រសួងមហាផ្ទៃ ដើម្បីឲ្យក្រុមការងាររបស់ ម.ស.ម.ក ចូលសួរសុខទុក្ខលោក វ៉ន ពៅ និងអ្នកជាប់ឃុំប្រាំពីរនាក់ផ្សេងទៀតដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ខណៈពេលធ្វើបាតុកម្មដោយសន្តិវិធី ទាមទារតម្លើងប្រាក់ខែអប្បបរមា ១៦០ ដុល្លារ នៅមុខរោងចក្រយ៉ាក់ដឹងកាលពីថ្ងៃទី២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤។ សំណើនោះត្រូវបានច្រានចោលដោយសំអាងថា រឿងក្តីកំពុងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត ដូច្នេះមានតែក្រុមគ្រួសារ និងមេធាវីប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យជួបសួរសុខទុក្ខអ្នកជាប់ឃុំទាំងនោះ។ ម.ស.ម.ក បានបង្ហាញថា មានតែចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

ប៉ុណ្ណោះដែលអាចហាមប្រាមការជួបសួរសុខទុក្ខ ដើម្បីធានាថាការរសើបអង្កេតនោះប្រព្រឹត្តទៅបានល្អ ហេតុដូច្នេះ ការបដិសេធនោះពុំមានមូលដ្ឋានច្បាប់ឡើយ។¹

នៅថ្ងៃទី២៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤ ម.ស.ម.ក បានស្នើសុំការអនុញ្ញាតចូលសួរសុខទុក្ខស្ត្រីមក ពីតំបន់បឹងកក់រួមមាន ង៉ែត យុន, ទេព វន្តី, សុង ស្រីលាក់, គង់ ចន្ទា, ផាន់ ឈុនរ៉េត, បូ ឆីរី, និង នង ស្រែង ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនកាលពីថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤ ដោយចោទប្រកាន់ពីបទរារាំង ចរាចរណ៍សាធារណៈ ហើយត្រូវបានកាត់ និងផ្ដន្ទាទោសក្នុងរយៈពេល ៣៦ ម៉ោង ដោយទទួលទោស ជាប់ពន្ធនាគារអតិបរមារយៈពេល ១ ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ចំនួន ៥០០ ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក។² ស្ត្រី ទាំង ៧ នាក់ បានធ្វើបាតុកម្មប្រឆាំងតវ៉ា ដើម្បីឲ្យអាជ្ញាធរចាត់វិធានការចំពោះបញ្ហាទឹកលិចនៅក្នុង សហគមន៍របស់គាត់។ តំបន់នេះរងគ្រោះដោយសារទឹកលិចតាំងពីឆ្នាំ ២០០៨ នៅពេលមានការចាក់ ខ្សាច់បំពេញបឹង ដោយក្រុមហ៊ុន ស៊ូកាគូ អ៊ិន។ នៅក្នុងសំណើសួរសុខទុក្ខបានបញ្ចូលឈ្មោះកញ្ញា លី សារីមិញ និងឪពុកគឺលោក លី ស្រាខេង ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនកាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤ ក្នុងបរិបទជម្លោះដីធ្លីជាមួយក្រុមហ៊ុន យុន សៀ អ៊ឹមផត អ៊ឹមផត បន្ទាប់ពីពួកគេមិនព្រមចាកចេញពីទី តាំងដីមានជម្លោះនៅតំបន់បឹងកក់១ នៅទីក្រុងភ្នំពេញ។ ក្រុមគ្រួសារនេះរងការគំរាមកំហែងសម្លាប់ ការវាយប្រហារដោយហិង្សា និងការសម្លាប់ក៏យ។ លោក ខេង ត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យនៅក្រៅឃុំនៅថ្ងៃ ទី៥ ខែធ្នូ ប៉ុន្តែតុលាការបានបដិសេធសំណើសុំនៅក្រៅឃុំរបស់កញ្ញា សារីមិញ នៅថ្ងៃទី៥ ខែមករា ដោយសំអាងលើហេតុផលការពារការប្រព្រឹត្តបទល្មើសបន្ថែមទៀត ការបំផ្លាញកសិដ្ឋាន ឬគំរាម កំហែងសាក្សីដោយពុំមានការពន្យល់ពីមូលហេតុដែលហានិភ័យបែបនេះអាចកើតឡើងក្នុងរឿងនេះ ទេ។³ លោក លី ស្រាខេង ត្រូវបានដោះលែងឲ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន។ បច្ចុប្បន្នអ្នកទាំងប្រាំបី ផ្សេងទៀតគឺកំពុងជាប់ឃុំនៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែនៅជ្វាយក្រុងភ្នំពេញ។

ម.ស.ម.ក បានទទួលលិខិតឆ្លើយតបមួយនៅថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ដែលបានចុះហត្ថលេខានៅថ្ងៃទី ៤ ខែធ្នូ ដោយសរសេរថា ការសួរសុខទុក្ខមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ ដោយសារក្នុងសំណើបានប្រើ ពាក្យថា “សកម្មជន” នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ដែលការសួរសុខទុក្ខគួរធ្វើឡើងចំពោះ “អ្នកជាប់ឃុំទូទៅ ដែលពុំមានសាច់ញាតិ”។ គណៈប្រតិភូមួយក្រុមរួមមានបុគ្គលិក ម.ស.ម.ក និងអង្គការពិភពលោក ប្រឆាំងនឹងអំពើទាហ្វណកម្ម (“OMCT”) តាមពិតត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យសួរសុខទុក្ខ ទេព វន្តី និងសុង ស្រីលាក់ នៅក្នុងពន្ធនាគារកាលពីថ្ងៃទី២ ខែធ្នូ តែយ៉ាងនេះក្តី បុគ្គលិករបស់ ម.ស.ម.ក បានប្រាប់ថា

¹ លិខិតចំហរបស់ ម.ស.ម.ក ការបដិសេធឲ្យសួរសុខទុក្ខលោកវ៉ាន់ ពៅ និងជនជាប់ឃុំប្រាំពីរនាក់ផ្សេងទៀតដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួននៅថ្ងៃទី២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=http://www.cchrcambodia.org/media/files/press_release/467_202ccltm%28_en.pdf

² ម.ស.ម.ក, ‘ សមាជិកសហគមន៍បឹងកក់ ត្រូវបានចាប់ខ្លួន ឃុំខ្លួន និងផ្ដន្ទាទោសក្នុងរយៈពេល ៣៦ ម៉ោង’ (ថ្ងៃទី១១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤), <http://bit.ly/15M7uOu>

³ សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម របស់អង្គការសង្គមស៊ីវិល ‘ការចាប់ខ្លួនតាមអំពើចិត្តនៅក្នុងតំបន់បឹងកក់ ១’ (ថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤) http://cchrcambodia.org/index_old.php?url=media/media.php&p=press_detail.php&prid=524&id=5>

គាត់ចូលទៅសួរសុខទុក្ខនេះគ្រាន់តែជាអ្នកជួយបកប្រែដល់បុគ្គលិកអង្គការពិភពលោកប្រឆាំងនឹង អំពើទាហានកម្មប៉ុណ្ណោះ មិនមែនក្នុងនាមជាបុគ្គលិករបស់ ម.ស.ម.ក នោះទេ។ លើសពីនេះទៀត ក្រុមការងារ ម.ស.ម.ក ត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យជួប ទេព វន្តី, សុង ស្រីលាភ, គង់ ចន្ទា និង ង៉ែត យុន នៅថ្ងៃ ទី២៣ ខែធ្នូ ប៉ុន្តែ ជួបក្នុងនាមជាមិត្តភក្តិរបស់អ្នកជាប់ឃុំ មិនមែនក្នុងនាមជាបុគ្គលិករបស់ម.ស.ម.ក នោះទេ។

នៅថ្ងៃទី១៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ម.ស.ម.ក បានដាក់លិខិតមួយច្បាប់ទៀតជូនឯកឧត្តម ស ខេង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ដើម្បីស្នើសុំសួរសុខទុក្ខជនជាប់ឃុំទាំងប្រាំបីនាក់ចំនួនពីរដងក្នុងមួយ ខែ។ ប្រាំមួយសប្តាហ៍ក្រោយមក គឺនៅថ្ងៃទី៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥ ទើបម.ស.ម.ក បានទទួលការឆ្លើយ តបពីក្រសួងមហាផ្ទៃ ដោយអនុញ្ញាតឲ្យជួបជាផ្លូវការតែម្តងគត់នៅក្នុងខែកុម្ភៈ។ លិខិតនោះបានចុះ ហត្ថលេខានៅថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥ តែត្រូវបានបញ្ជូនមកក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយថ្ងៃបន្ទាប់ ដែលធ្វើឲ្យការអនុញ្ញាតនេះមិនអាចយកជាការបាន។ ម.ស.ម.ក នឹងដាក់សំណើសួរសុខទុក្ខរបស់ខ្លួន ជាថ្មីរហូតទាល់តែទទួលបានការអនុញ្ញាត។

នៅថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥ គណៈប្រតិភូដែលមានទាំងបុគ្គលិកជាតិ និងអន្តរជាតិរបស់ ម.ស.ម.ក មានបំណងចូលទៅជួបជនជាប់ឃុំមួយចំនួននៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទីពីរ ព្រៃស រួមមាន ទេព វន្តី, លី សារីមិញ និង សុង ស្រីលាភ។ បើទោះបីជាលើកនេះពួកគេលាក់បាំងពីសមាសភាពជា បុគ្គលិក ម.ស.ម.ក ក៏ដោយ មន្ត្រីពន្ធនាគារបានប្រាប់ថា ក្រុមគណៈប្រតិភូថា ខ្លួនបានទទួលបទបញ្ជា ផ្ទាល់មាត់ពីថ្នាក់លើមិនអនុញ្ញាតឲ្យជនបរទេសចូលជួបដោយមិនមានលិខិតអនុញ្ញាតជាផ្លូវការពីអគ្គ នាយកដ្ឋានពន្ធនាគារ ឬស្ថានទូតឡើយ។ បុគ្គលិកជាតិម្នាក់ក្នុងចំណោមគណៈប្រតិភូត្រូវបាន អនុញ្ញាតឲ្យជួបជនជាប់ឃុំម្នាក់ក្នុងនាមជាមិត្តភក្តិ។ ជាថ្មីម្តងទៀត នៅថ្ងៃទី២៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥ បុគ្គលិកដែលស្នើសុំជួប ទេព វន្តី ក្នុងនាមជាមិត្តភក្តិ ហើយគាត់ក៏អាចជួបជាមួយជនជាប់ឃុំ ៦នាក់ ផ្សេងទៀតក្នុងពេលជាមួយគ្នាដែលមេធាវីរបស់ពួកគេកំពុងជួបសួរសុខទុក្ខផងដែរ។

អង្គការសិទ្ធិមនុស្សផ្សេងទៀតរួមមាន លីកាដូ និង អាដហុក ក៏ប្រឈមនឹងការលំបាក នៅ ពេលរៀបចំទស្សនកិច្ចពន្ធនាគារនាពេលថ្មីៗនេះផងដែរ។⁴

ការត្រួតពិនិត្យដោយឯករាជ្យទៅលើស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកន្លែងឃុំឃាំង

មាត្រា៥៥ នៃច្បាប់ស្តីពីពន្ធនាគារអនុញ្ញាតឲ្យសមាជិកគ្រួសារសួរសុខទុក្ខអ្នកជាប់ឃុំឃាំង ប៉ុន្តែច្បាប់នៅប្រទេសកម្ពុជាផ្តល់នូវការណែនាំតិចតួចដល់សមាជិកអង្គការសង្គមស៊ីវិលក្នុងការជួប ជាមួយអ្នកជាប់ឃុំ ហើយហាក់ដូចជាពុំមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នានឹងការអនុវត្ត។ ការសួរសុខទុក្ខជាទៀង

⁴ <http://www.licadho-cambodia.org/pressrelease.php?perm=378&khmer>
<http://www.rfa.org/khmer/news/human-rights/Adhoc-disappointed-with-prison-dept-03052015000809.html?searchterm=utf8:ustring=%E1%9E%9F%E1%9E%98%E1%9E%B6%E1%9E%82%E1%9E%98%E2%80%8B%E1%9E%A2%E1%9E%B6%E1%9E%8A%E1%9E%A0%E1%9E%BB%E1%9E%80>

ទាត់នៅទីកន្លែងឃុំឃាំងត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា អាចជួយពង្រឹងការការពារដល់បុគ្គលដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព ប្រឆាំងនឹងការរំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្ស។ យោងទៅលើមាត្រា ៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា “ត្រូវទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្សដូចមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញ អង្គការសហប្រជាជាតិសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងកតិកាសញ្ញា ព្រមទាំងអនុសញ្ញាទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងសិទ្ធិមនុស្ស សិទ្ធិនារី និងសិទ្ធិកុមារ”។ ឧទាហរណ៍ ពិធីសារបន្ថែមលើកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មដទៃទៀតដែលយោឃើ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ទោកបន្ទាប (“ពិធីសារបន្ថែម”)⁵ ដែលកម្ពុជាផ្តល់សច្ចាប័ននៅឆ្នាំ២០០៧ បានចែងនៅក្នុងបុព្វកថា ថា “ការការពារជនទាំងឡាយដែលត្រូវបានដកហូតសិទ្ធិសេរីភាពឲ្យរួចផុតពីការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មដទៃទៀតដែលយោឃើ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ទោកបន្ទាប អាចត្រូវពង្រឹងដោយវិធានការក្រៅផ្លូវតុលាការ ដែលមានចរិតជាការបង្ការ ដោយផ្អែកលើការចូលពិនិត្យជាទៀងទាត់នៅកន្លែងឃុំឃាំងនានា។”

ពិធីសារបន្ថែមនេះទទួលស្គាល់ថា យន្តការត្រួតពិនិត្យនៅថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិដែលឯករាជ្យ ពីសំណាក់អង្គការពន្ធនាគារ គឺជាគន្លឹះក្នុងការធានានូវសុវត្ថិភាពគ្រប់គ្រាន់ បង្កើតនូវអនុគណៈកម្មការអន្តរជាតិការពារអំពើទារុណកម្ម និងផ្តល់នូវការបង្កើតយន្តការការពារថ្នាក់ជាតិ។

ម.ស.ម.ក ជឿជាក់ថា អង្គការសង្គមស៊ីវិលអាចដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការខិតខំប្រឹងប្រែងនៅថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យនៅកន្លែងឃុំឃាំង ធានាការការពារដល់ជនជាប់ឃុំ និងពង្រឹងតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព។ ករណីនេះពិតជាមានសារសំខាន់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយសារការគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋាភិបាល ភាគច្រើនពន្ធនាគារមានសភាពចាស់ៗ ហើយ “មិនបានអនុវត្តទៅតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ”⁶ កម្ពុជាខ្វះខាតនូវប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌សម្រាប់អនីតិជន⁷ និងរងការចោទប្រកាន់ធ្ងន់ធ្ងរទាក់ទងនឹងការរំលោភបំពាននៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ចំពោះអ្នកដែលគ្មានផ្ទះសំបែង និងជន “អនាថា”⁸ ហើយរដ្ឋាភិ

⁵ ពិធីសារបន្ថែមលើកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម និងការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មដទៃទៀតដែលយោឃើ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ទោកបន្ទាប ដែលអនុម័តនៅថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២ ក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី៥៧ របស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិតាមរយៈដំណោះស្រាយលេខ៥៧ ១៩៩ ចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី២២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ អាចមើលបានតាមរយៈ <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/OPCAT.aspx>

⁶ ក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្ស បញ្ជីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងរបាយការណ៍ស្តីពីកម្ពុជាដែលត្រូវត្រួតពិនិត្យលើកទី២ (CCPR/C/KHM/Q/2/Add.1) ថ្ងៃទី២២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥ ទំព័រ៨

⁷ សូមមើលទំព័រ១២

⁸ អង្គការឃ្លាំមើលសិទ្ធិមនុស្ស កម្ពុជា ៖ មរណភាពបង្ហាញពីការបំពាននៅមន្ទីរឃុំឃាំង ចុះថ្ងៃទី៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤ <http://www.hrw.org/news/2014/12/06/cambodia-death-highlights-detention-center-abuses>

បាលនៅពុំទាន់បង្កើតវិទ្យាស្ថានសិទ្ធិមនុស្សថ្នាក់ជាតិដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងគោលការណ៍ទីក្រុង ប៉ារីសដែលមានអំណាចក្នុងការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងទៀងទាត់នៅឡើយ ។

អង្គការសង្គមស៊ីវិលមានជំនាញច្បាស់លាស់ចំពោះស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ហើយដូចដែលបានចង្អុលបង្ហាញដោយសមាគមការពារការធ្វើទារុណកម្ម ដែលអាចសង្កេតពិនិត្យ ផ្ទាល់ ជាក់លាក់ពីស្ថានភាពជនដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព។^១ ការរឹតត្បិតអង្គការសង្គមស៊ីវិលក្នុង ការសួរសុខទុក្ខដល់បុគ្គលដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាព អាចនឹងរារាំងដល់ការយកចិត្តទុកដាក់ និង ការគាំទ្រផ្នែកស្មារតី ។ ជាងនេះទៅទៀត អវត្តមាននៃយន្តការត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ជាតិដែលអនុញ្ញាតឱ្យ អង្គការសង្គមស៊ីវិលត្រួតពិនិត្យយ៉ាងទៀងទាត់នៅទីកន្លែងឃុំខ្លួន អាចជាពេលវេលាដើម្បីបង្ហាញពី ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការការពារបុគ្គលដែលត្រូវបានដកហូតសេរីភាពប្រឆាំងនឹងការ រំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្ស ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទងកញ្ញា ឆាយ ឈុនលី មន្ត្រីសម្របសម្រួលគម្រោងការពារសេរីភាព មូលដ្ឋានរបស់ ម.ស.ម.ក តាមរយៈទូរសព្ទ ៖ (+៨៥៥)១៧ ៥២៨ ០២១ ឬ តាមរយៈអ៊ីមែល chhunly.chhay@cchrcambodia.org ឬ លោកស្រី ម៉ាតា រីហ្គី ទីប្រឹក្សា តាមរយៈទូរសព្ទ ៖ (+ ៨៥៥)១៣ ៥៩០ ៦៧១ ឬ អ៊ីមែល ៖ marta.riggio@cchrcambodia.org

^១ សមាគមការពារអំពើទារុណកម្ម ‘សង្គមស៊ីវិល’ <http://www.apt.ch/en/civil-society/>